

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/60/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219767
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117219767.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, právne zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, právne zastúpená JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, IČO: 35 510 722, o zaplatenie 723,73 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8Csp/202/2017-112 zo dňa 25.01.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 434,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 30.11.2014 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 20 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa právny predchodca žalobcu (Consumer Finance Holding a.s.), doručenou súdu 18.08.2017 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 723,73 eur s príslušenstvom. Nárok odôvodňoval od Zmluvy o pôžičke evid. č. XXXXXXXX zo dňa 09.08.2013, ktorou bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 1.000 eur a ktorú sa táto zaviazala splatiť v 24. mesačných splátkach po 56,52 eur až do zaplatenia celkovej sumy pôžičky vo výške 1.318,32 eur, z čoho uhradila 565,20 eur. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť, lebo vzniesla námietku premlčania.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 52 ods. 1 až 4; § 53 ods. 9; § 100 ods. 1; § 101; § 103; § 517 ods. 1, 2; § 565; § 657 a § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka; § 1 ods. 2; § 9 z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch; § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá spotrebiteľská zmluva vo forme zmluvy o pôžičke, ktorá je aj zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa a pri jej hodnotení aplikoval aj Smernicu Rady 93/13/EHS z 05.04.1993. Skonštatoval, že žalovaná poskytnuté jej finančné prostriedky vo výške 1.000 eur nezaplatila v pravidelných mesačných splátkach riadne a včas (neuhradila v celom rozsahu splátky č. 11 až 14, t.j. splatné splátky v mesiacoch 07, 08, 09, a 10/2014, právny predchodca žalobcu dôvodne pristúpil k zosplateniu úveru.

4. Prvoinštančný súd vyhodnotil dohodnuté úroky z úveru ako rozporné s dobrými mravmi, preto s poukazom na § 39 OZ zmluvu v časti odplaty považoval za neplatný právny úkon. Vychádzal z toho, že dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 31,99 % viac ako dvojnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek (11,55 %). Vo vzťahu k údaju o RPMN vo výške 31,99 % uvedenej v zmluve skonštatoval, že nie je v ňom započítaná časť

splátky predstavujúca poistenie v sume 1,59 eur, čo predstavuje 2,90 % z pravidelnej mesačnej splátky úveru. Poistné za dobu 24. mesiacov po 1,59 eur predstavuje sumu 38,16 eur, preto celková suma úveru je vo výške 1.356,48 eur a nie veriteľom uvádzaná suma 1.318,32 eur. S poukazom na § 9 ods. 2 písm. j) z. č. 129/2010 Z.z., ako aj § 2 písm. g) a § 19 ods. 2 citovaného zákona považoval údaj o RPMN, v ktorom neboli započítané náklady na poistenie, údajom nesprávnym, uvedeným v neprospech spotrebiteľa, keďže nezohľadňuje všetky náklady spotrebiteľa. Úver preto považoval za bezúročný a bez poplatkov. Keďže bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 1.000 eur, z ktorej sumy žalovaná uhradila 565,20 eur, zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy vo výške 434,80 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

5. K vznesenej námietke premlčania prvoinštančný súd uviedol, že plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach, ako to bolo aj v tomto prípade. Ak sa tak stane, veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa ich dohody. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 101 OZ plyní samostatne. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 18.08.2017, tak pri zohľadnení 3-ročnej premlčacej doby by bolo možné považovať za premlčané splátky úveru splatné pred 18.08.2014. Podľa § 565 OZ ak pri nezaplatení niektorej splátky veriteľ nevyužije svoje právo a neoznámí dlžníkovi alebo neuplatní na súde najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, že žiada zaplatenie celej pohľadávky, resp. nezaplateného zvyšku, a medzitým dlžník zaplatí ďalšiu splátku riadne a včas, veriteľ po zaplatení ďalšej splátky už svoje právo nemôže využiť a môže vymáhať len nezaplatenú splátku. Žalovaná uhradila dňa 16.10.2014 sumu vo výške 56,52 eur, ktorú je potrebné započítať na splátku č. 10, t.j. na najskôr splatnú splátku a to podľa zásady priority. Veriteľ týmto stratil právo žiadať od žalovanej zaplatenie celého dlhu, premlčacia doba celého dlhu prestala plynúť a opäť plynula len premlčacia doba pre jednotlivé splátky, a to do ich splatnosti. Premlčacia doba pre celú pohľadávku však začne plynúť znova, ak dlžník nesplní v určenom termíne ani ďalšiu splátku. V predmetnom prípade žalovaná neuhradila splátku č. 14 splatnú dňa 20.10.2014 a následne veriteľ pristúpil k zosplatneniu celého dlhu. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh tak začala plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky č. 14, t.j. od 21.10.2014. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 18.08.2017 nemohlo teda dôjsť k premlčaniu zosplatneného zvyšku istiny úveru.

6. Súd prvej inštalcie konštatoval, že podľa úpravy v § 53 ods. 9 OZ dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565 OZ, t.j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. Dodávateľ v tomto prípade upozornil spotrebiteľa predžalobnou upomienkou zo dňa 27.08.2014. Uviedol, že 15-dňová lehota však môže najskôr začať plynúť po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením jednej zo splátok, teda nasledujúci deň po dni, ktorý bol v splátkovom plnení dohodnutý ako deň splatnosti splátky. V tomto prípade žalovaná neuhradila splátky splatné v mesiaci 07/2014, 08/2014, 09/2014 a 10/2014 a teda 15-dňová lehota začala najskôr plynúť od 21.09.2010, t.j. po troch mesiacoch odo dňa nasledujúceho po splatnosti splátky č. 11/2014. Právny predchodca zosplatnil úver dňa 29.11.2014, teda po uplynutí lehoty 15-dňovej lehoty.

7. K priznanej istine priznal s poukazom na nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z. a § 517 OZ úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne z dlžnej sumy 434,80 eur.

8. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ust. § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. Žalobca mal v konaní úspech v rozsahu 60 % a žalovaná v rozsahu 40 %, preto priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 20 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom.

9. Proti uvedenému rozsudku, a to čo do výroku I. a III. v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Vyslovila svoj súhlas s konštatovaním súdu prvej inštalcie, že úver je bezúročný a bezpoplatkový. Nesúhlasila však s tým, že uplatnený nárok nie je v celom rozsahu premlčaný. Namietala zmatečnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku v bodoch 35. až 36. Uviedla, že právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru listom zo dňa 29.11.2014 s tým, že veriteľ žalovanej predpísal dňa 19.11.2014 splátku vo výške 497,65 eur a ďalšie splátky už predpísované neboli. V ďalšom citovala ust. § 53 ods. 9; § 103 a § 565 OZ. Odvolateľka ďalej poukázala na to, že právny predchodca žalobcu v liste zo dňa 27.08.2014 označenom ako predžalobná upomienka ju upozornil, že

ak do 05.10.2014 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiacoch 06/2014, spoločnosť bude oprávnená úver zosplatiť. Žalovaná uhradila poslednú splátku 22.05.2014. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo nesplnením splátky splatnej 20.06.2014, a to v zmysle zákonných požiadaviek podľa § 565 a § 53 ods. 9 OZ. Splátky s neskorším termínom splatnosti už nespĺňajú zákonné predpoklady pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti (3 mesiace od omeškania a upozornenie klienta na omeškanie so zaplatením splátky). Premlčacia doba teda začala plynúť odo dňa 21.06.2014 a skončila 21.06.2017, pričom žaloba bola doručená až dňa 18.08.2017, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby. Poukázal na rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.06.2018, sp. zn. 6Co/26/2017 a v Trnave zo dňa 25.01.2017, sp. zn. 25Co/618/2015, podporujúci jeho názor. Navrhla preto napadnuté výroky rozsudku zmeniť tak, že žalobu zamietne a prizná jej náhradu trov konania v rozsahu 100 %, prípadne napadnuté výroky zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnila si aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

10. K odvolaniu žalovanej sa žalobca nevyjadril.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať, nemusí byť pritom daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp zn. II. ÚS/78/05).

13. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nespĺnenej splátky (§ 103 OZ).

14. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil Zmluvu o pôžičke evid. č. XXXXXXXX zo dňa 09.08.2013 ako zmluvu spotrebiteľskú a pre nesprávny údaj o RPMN v nej uvedený za zmluvu bezúročnú a bezpoplatkovú. Nedostatočne a rozporuplne vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovanou. Z doteraz vykonaného dokazovania, a to predovšetkým z predžalobnej upomienky, ako aj z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru je možné usúdiť, že dôvodom vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru bolo neuhradenie splátky v mesiaci 06/2014, keďže v oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 29.11.2014 je odkaz na predžalobnú upomienku a do spisu bola predložená iba jedna zo dňa 27.08.2014, v ktorej bola žalovaná upozornená na neuhradenie splátky 06/2014. Ak teda dôvodom na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru bola neuhradená splátka v mesiaci 06/2014, bolo by namieste premlčanie počítat' od neuhradenia splátky v mesiaci 06/2014. Ibaže úmyslom právneho predchodcu žalobcu bolo vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru pre nezaplatenie inej splátky za iný mesiac, čo však zatiaľ v konaní preukázané nebolo. V prípade, ak by malo dôjsť k splatnosti úveru z dôvodu neuhradených splátok za iné mesiace, museli by byť splnené zákonné dôvody na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru v zmysle § 565 a § 53 ods. 9 OZ. Zatiaľ uvedené podmienok preukázané nebolo. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nie je oprávnený sám ustáliť, ktorá neuhradená splátka bola dôvodom pre zosplatenie celého úveru. Nie je správne, ak súd prvej inštancie sám bez náležitého preukázania ustálil (asi vzhľadom na úhradu sumy 56,52 eur žalovanou dňa 16.10.2014), že došlo k platnému zosplateniu celého úveru z dôvodu neuhradenia iných splátok. Náležité zistenie uvedeného je nevyhnutným pre správne vyhodnotenie námietky premlčania vznesenej žalovanou.

15. Preto odvolací súd uvádza, že v prípade, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným - splatným celý dlh, stanovuje Občiansky zákonník v § 103, druhá veta, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplateného dlhu. V zmysle uvedeného, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nespĺnenej

splátky. Premlčacia doba na zaplataenie takéhoto zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu, teda začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený. Je pre správne posúdenie začatia plynutia premlčacej doby nevyhnutné zistiť, pre ktorú nezaplataenú splátku veriteľ platne vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru, lebo od splatnosti tejto splátky začína plynúť premlčacia doba práva na zaplataenie celého zosplatneného dlhu. Obdobný právny názor vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 5Co/16/2018 zo dňa 09.05.2018, ako aj zo zjednocujúceho stanoviska Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 11.11.2015.

16. Prvoinštančný súd námietku premlčania, vznesenú žalovanej vyhodnotil v zmysle vyššie uvedeného. Jeho odôvodnenie v uvedenej časti je zmätočné a nezodpovedajúce vykonanému dokazovaniu.

17. Z vyššie uvedených dôvodov preto bol rozsudok súdu prvej inštalencie v jeho napadnutom rozsahu, t.j. okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, postupom podľa § 389 ods. 1, písm. c) CSP zrušený a postupom podľa § 391 ods. 1 CSP v rozsahu zrušenia bola vec vrátená súdu prvej inštalencie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Úlohou súdu prvej inštalencie bude náležite vyhodnotiť skutočnosť, pre ktorú nezaplataenú splátku právny predchodca žalobcu vyhlásil okamžitú splatnosť celého úveru a odo dňa splatnosti neuhradenej uvedenej splátky počítať lehotu namietaného premlčania. Ak sa zistí, že dôvodom vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru bolo neuhradenie splátky za mesiac jún 2014, 3-ročná lehota uplynula v mesiaci jún 2017, pritom žaloba bola podaná 18.08.2017, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty. Úlohou súdu prvej inštalencie preto bude náležite vyhodnotiť, pre nezaplataenie ktorej splátky došlo k platnému vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru, a tak náležite vyhodnotiť námietku premlčania.

19. Úlohou súdu prvej inštalencie bude opätovne rozhodnúť aj o všetkých trovách konania.

20. Rozsudok súdu prvej inštalencie vo výroku II. odvolaním nebol napadnutý, preto sa stal v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP právoplatným. Predmetom odvolacieho konania boli výroky I. a III. rozsudku súdu prvej inštalencie, ktoré boli žalovanou odvolaním napadnuté.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštalencie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).